

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Miroslava Kadúca

k vládne mu návrhu zákona, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony

(tlač 1494)

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a doplňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a doplňajú niektoré zákony sa mení a doplňa takto:

V Čl. I sa za bod 19 vkladá nový bod 20, ktorý znie:

„20. Za § 149a sa vkladajú §149b až 149d, ktoré znejú:

„§ 149b

Rozsah zodpovednosti za škodu na verejných prostriedkoch

(1) Fyzická osoba, ktorá je oprávnená konať v mene verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby, ktorá je povinná postupovať podľa tohto zákona ako verejný obstarávateľ je povinná pri nakladaní s verejnými prostriedkami²⁴⁾ podľa tohto zákona postupovať s odbornou starostlivosťou, hospodárne, efektívne a v súlade s účelom ich použitia.

(2) Fyzická osoba, ktorá poruší povinnosť podľa odseku 1 v spojitosti s porušením povinnosti verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa podľa tohto zákona, hoci vedela, že tým môže spôsobiť škodu, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehala, že škodu nespôsobí, zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch.

(3) Fyzická osoba sa zodpovednosti podľa odseku 2 zbaví, ak preukáže, že bola pri nakladaní s verejnými prostriedkami²⁴⁾, v súvislosti s ktorým vznikla škoda na verejných prostriedkoch, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo rozhodnutím vydaným na jeho základe viazaná konať spôsobom, ktorý viedol k vzniku škody spôsobenej na verejných prostriedkoch, a z tohto dôvodu nebola oprávnená konať inak, než ako konala.

(4) Ak sa na nakladaní s verejnými prostriedkami²⁴⁾, v súvislosti s ktorým vznikla škoda na verejných prostriedkoch, podieľalo viacero fyzických osôb, zodpovedá za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch tá osoba, ktorá vykonala právny úkon, ktorý je podľa zákona nevyhnutný na platnosť takéhoto nakladania.

(5) Ak právny úkon podľa odseku 4

- a) vykonalo viacero fyzických osôb spoločne, zodpovedajú za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch spoločne a nerozdielne,
- b) vykonal kolektívny orgán, ktorého členom je fyzická osoba, zodpovedá táto osoba za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch len v prípade, ak ako člen tohto orgánu vyjadrila s týmto úkonom súhlas.

(6) Ak bolo podmienkou vykonania právneho úkonu podľa odseku 4 vykonanie iného, predchádzajúceho právneho úkonu, zodpovedá za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch aj osoba, ktorá takýto iný, predchádzajúci právny úkon vykonala.

§ 149c

Uplatnenie nároku na náhradu škody štátom

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej na verejných prostriedkoch možno uplatniť len, ak Úrad právoplatne rozhodne, že verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ porušil niektorú z povinností ustanovených týmto zákonom.

(2) Rovnaké dôsledky ako rozhodnutie podľa odseku 1 má aj výsledok výkonu kontroly, dozoru alebo dohľadu, ak je jeho obsahom konštatovanie porušenia povinnosti, ktorou je verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ viazaný, ak proti tomuto výsledku nie je možné podať opravný prostriedok alebo ho preskúmať iným postupom podľa osobitného predpisu.

(3) Právo na náhradu škody spôsobenej na verejných prostriedkoch má štát.

(4) Vo veciach uplatnenia práva na náhradu škody spôsobenej na verejných prostriedkoch koná z úradnej povinnosti v mene štátu generálny prokurátor.

(5) Orgán, ktorý prijal rozhodnutie podľa odseku 1 alebo 2 je povinný bezodkladne po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia zaslať jeho vyhotovenie generálnemu prokurátorovi.

(6) Ak ide o škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch, najneskôr sa právo na náhradu škody spôsobenej na verejných prostriedkoch premlčí za desať rokov odo dňa, kedy k porušeniu povinnosti došlo.

§ 149d

Spoločné a prechodné ustanovenia k zodpovednosti za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch

(1) Ak v §149b a 149c nie je ustanovené inak, právne vzťahy podľa týchto ustanovení sa spravujú Občianskym zákonníkom.

(2) Ustanovenia §149b až 149d sa nepoužijú, ak medzinárodná zmluva vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom alebo rozhodnutie medzinárodnej organizácie, ktorým je Slovenská republika viazaná, ustanovuje inak.

(3) Zodpovednosť za škodu podľa ustanovení §149b až 149d sa vzťahuje na škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch odo dňa nadobudnutia ich účinnosti.”.

Poznámka pod čiarou k odkazu 24 znie:

„²⁴⁾ § 2 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.”.

Doterajšie body sa následne prečísľujú.

Odôvodnenie:

Korupcia je jedným z najzávažnejších problémov, ktoré trápia občanov Slovenskej republiky. Svedčí o tom aj globálny prieskum vnímania korupcie vydávaný medzinárodnou organizáciou Transparency International, v ktorom sa Slovensko v oblasti vnímania korupcie ocitlo na 62. mieste spomedzi 176 krajín sveta, čo je 5. najhoršie umiestnenie z členských krajín Európskej únie. V prieskume Eurobarometer z roku 2012 sa 78 percent respondentov vyjadrilo, že vníma korupciu na Slovensku ako veľký problém. Odhad finančných prostriedkov, o ktoré tak Slovensko ročne prichádza prekročil 500 miliónov eur.

Cieľom predloženého pozmeňujúceho a dopĺňujúceho návrhu je s ohľadom na povedané zavedenie zodpovednosti za škodu na verejných prostriedkoch v rovine právnych vzťahov spadajúcich pod pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní.

Počas dvoch dekád existencie Slovenskej republiky bola aj naša verejnosť svedkom vzniku viacerých závažných káuz, v ktorých nebola nikdy vyvodená zodpovednosť. Aby sa v budúcnosti predišlo vzniku ďalšej spoločenskej škody, je nevyhnutné vytvoriť za týmto účelom efektívne právne nástroje.

Zodpovednosť za škodu na verejných prostriedkoch je typovo novým druhom zodpovednosti, ktorý v súčasnosti v slovenskom právnom systéme absentuje, a to aj napriek tomu, že v minulosti už existovali snahy o začlenenie obdobného druhu zodpovednostného vzťahu priamo do zákona č. 514/2003 Z. z. (poslanecký návrh zákona z roku 2011, ČPT 484).

Mechanizmus vzniku zodpovednosti je založený na elementárnom štandarde spočívajúcom v povinnosti osoby oprávnenej konať v mene verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby, ktorá je povinná postupovať podľa zákona o verejnom obstarávaní ako verejný obstarávateľ, postupovať pri nakladaní s verejnými prostriedkami s odbornou starostlivosťou, hospodárne, efektívne a v súlade s účelom ich použitia.

Porušenie tejto povinnosti je konštitutívnym momentom vzniku zodpovednostného vzťahu medzi touto osobou a štátom samotným, pričom zodpovednosť je koncipovaná na princípe subjektívnej zodpovednosti v právnom režime zavinenia na úrovni vedomej nedbanlivosti. V zmysle zaužívanej aplikačnej praxe takto stanovená hranica zodpovednosti znamená, že táto osoba je

zodpovedná za vzniknutú škodu nielen v situáciách, keď vedela, že svojim konaním mohla spôsobiť škodu, no spoliehala sa na to, že ju nespôsobí, ale aj v prípadoch úmyselného zavinenia škody.

Významným prvkom občianskoprávneho inštitútu zodpovednosti za škodu je aj stanovenie zákonnej možnosti vyvinenia (*exculpácie*), ktorá je v tomto prípade podmienená preukázaním toho, že táto osoba nemohla objektívne konať iným spôsobom (napr. z dôvodu konania v dôsledku realizácie povinnosti, ktorá vyplývala zo všeobecného právneho predpisu).

Predložený návrh taktiež zohľadňuje situácie, keď škoda vznikne spoločným konaním viacerých osôb. V takýchto prípadoch zavádza dva potenciálne aplikovateľné režimy. Jedným je pravidlo „nevynutnosti právneho úkonu,“ ktoré zavádza individuálnu zodpovednosť tej osoby, ktorá vykonala právny úkon nevynutný pre platnosť konania, ktoré spôsobilo škodu. Druhým je aplikácia zásady solidárnej zodpovednosti (zodpovednosť spoločne a nerozdielne) v taxatívne stanovených prípadoch.

Ako už bolo uvedené, právna zodpovednosť za škodu spôsobenú na verejných prostriedkoch nie je žiadne novum, a to nielen vo vzťahu k pokusom o jej zavedenie na pôde slovenského parlamentu, ale aj vzhľadom na reálnu existenciu takejto úpravy v zahraničí.

V Rakúsku vyplýva obdobný typ zodpovednosti priamo zo Spolkovej ústavy (*Bundes-Verfassungsgesetz*, ďalej len „B-VG“): „V zmysle čl. 23 ods. 3 B-VG zodpovedajú osoby konajúce ako orgány štátu za škodu, ktorú štátu pri výkone zákonov protiprávnym konaním bezprostredne spôsobia. Podobne, ako je zodpovednosť voči súkromným osobám v zmysle čl. 23 ods. 1 B-VG detailnejšie upravená samostatným zákonom (AHG), je aj zodpovednosť orgánov voči štátu v nadväznosti na ústavnú úpravu podrobnejšie regulovaná zákonom o zodpovednosti orgánov za škodu (*Organhaftpflichtgesetz*).“

Pritom je v predloženom návrhu podrobnejšie vymedzený procesný postup uplatnenia nároku na náhradu škody štátom.

V tomto procese koná vo veci uplatnenia nároku na náhradu škody na verejných prostriedkoch generálny prokurátor, pričom nevynutným predpokladom pre uplatnenie nároku je právoplatné rozhodnutie Úradu o tom, že verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ porušil niektorú z povinností ustanovených zákonom o verejnom obstarávaní, resp. výsledok výkonu kontroly, dozoru alebo dohľadu, ak je jeho obsahom konštatovanie porušenia povinnosti, ktorou je verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ viazaný, ak proti tomuto výsledku nie je možné podať opravný prostriedok alebo ho preskúmať iným postupom podľa osobitného predpisu.

Generálny prokurátor koná v tejto veci *ex offio* a v mene štátu, pričom **právo na náhradu škody spôsobenej na verejných prostriedkoch má štát.**

Predložený návrh v neposlednom rade zavádza osobitnú desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu na uplatnenie práva na náhradu škody na verejných prostriedkoch, ktorá začína plynúť od dátumu, kedy k predmetnej udalosti došlo.

Ďalej je v predloženom návrhu vymedzený vecný vzťah jeho ustanovení k Občianskemu zákonníku a k ďalším relevantným prameňom práva medzinárodného charakteru.

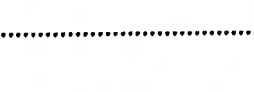

Tiež sú upravené prechodné ustanovenia, v rámci ktorých sa stanovuje časová pôsobnosť takým spôsobom, aby nespôsobila retroaktívne účinky.

POZMEŇUJÚCI A DOPLŇUJÚCI NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Miroslava Kadúca

k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

(tlač 1494)

Meno a priezvisko	Podpis
1. Miroslav KADÚC	
2. PETER POLIAK	
3. Igor Gabuš	
4. Jana Šišková	
5. Erika Jurinová	
6. Helena Kizurell	
7. Jozef Viskupič	
8. S. Hlir	
9. Jurka Hlir	
10. Jozef Mihál	
11. VILIAM NOVOŤNÝ	
12. Jana KISSOVÁ	
13. Juraj DROBÁ	
14. Mikuláš Huba	
15. ĽUBO LANIČ	
16.
17.
18.
19.
20.
21.